

NEWSLETTER

Ianuarie – aprilie 2007

Sumar:

- ✚ **Noutati: Videoclip anti-discriminare**
Dezbateri cu studentii de la Facultatea de Drept privind stereotipul, prejudecata si discriminarea
- ✚ **Ziua Internationala a Romilor**
- ✚ **Plangeri depuse la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii privind incalcarea drepturilor omului:**
  - **Atingerea demnitatii umane – ziarul Atac**
  - **Separare in scoala pe criterii etnice - Caz Dumbraveni, judetul Sibiu**
  - **Cazuri de segregare scolara in judetele Dolj si Neamt**
  - **Ingradirea accesului la locuri publice - Bucuresti**
- ✚ **Romani CRISS a semnat protocol de colaborare cu Institutul National al Magistraturii**
- ✚ **Atelier de lucru pentru avocati de drepturile omului**
- ✚ **Proiectul Legii invatamantului preuniversitar**
- ✚ **Instructiuni privind desegregarea etnica in educatie**
- ✚ **Curs de lobby si advocacy pentru organizatii de romi la nivel local**
- ✚ **Memorandum privind asigurarea accesului copiilor si tinerilor romi la un invatamant de calitate**
- ✚ **Romii ii cheama pe jurnalisti la judecata**
- ✚ **Campanie de informare in educatie pentru copiii si tinerii romi**
- ✚ **Descentralizarea si activitatea de mediere sanitara**
- ✚ **Curs de formare cu privire la combaterea segregarii in educatie**
- ✚ **Publicatii Romani CRISS**
  - **“Protectia legala impotriva discriminarii si politicile publice fata de romi”**
  - **„Ghidul de promovare si aparare a drepturilor omului”**
  - **“Sastipen”**
  - **“Raport anual Romani CRISS 2006”**
- ✚ **Masa rotunda „Crime motivate rasial”**
- ✚ **Stiri pe scurt**

Noutati:

- La inceputul lunii mai, Romani CRISS in colaborare cu Asociatia cultural artistica “Hara” va lansa videoclipul “Hora ursarina”, interpretat de Hara si Tamango, cu un mesaj anti-discriminare transmis de Mircea Toma. Videoclipul arata intrepatrunderea dintre doua lumi aparent diferite si modul in care diversitatea culturala contribuie la depasirea prejudecatilor. Acest videoclip a fost realizat in cadrul proiectului “Pasi spre Toleranta”, finantat de Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.
- In cadrul proiectului mai sus mentionat, pe data de 10 mai 2007, Romani CRISS va organiza o dezbateri cu studentii Facultatii de Drept, Universitatea Bucuresti, cu privire la legislatia anti-discriminare, stereotip si prejudecata la adresa minoritatii romilor. Dezbateri face parte dintr-o serie de evenimente similare din cadrul a trei facultati.

8 aprilie – Ziua Internationala a Romilor

In data de 4 aprilie 2006, la Clubul Diplomatic, Romani CRISS si Agentia de Monitorizare a Presei, cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Bucuresti, au organizat o receptie cu ocazia sarbatoririi Zilei Internationale a Romilor.

La eveniment au participat peste 100 de persoane: atat ambasadori, reprezentanti ai guvernului Romaniei, ai institutiilor si ai organizatiilor nationale si internationale, cat si personalitati ale vietii publice din Romania. Excelenta Sa, dl. Nicholas F. Taubman, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Bucuresti, a declarat ca romii sunt inca discriminati in societate si ca testul oricarui stat democratic este modul in care isi protejeaza grupurile minoritare sau vulnerabile.

Receptia a continuat cu un concert extraordinar sustinut de Damian Draghici si trupa Damian & Brothers¹. Celebrul artist, in calitate de ambasador al egalitatii de sanse, isi propune, prin muzica sa, sa promoveze identitatea roma si sa contribuie la diminuarea stereotipurilor si prejudecatilor fata de romi.

Concertul a fost sustinut financiar de Open Society Institute – Roma Participation Program, Budapesta.

Cu ocazia implinirii a 14 ani de activitate a organizatiei Romani CRISS, Dl Calin Popescu Tariceanu, Prim Ministru, ministru interimar al afacerilor externe, a transmis o scrisoare oficiala prin care ureaza organizatiei mult succes si declara ca “prin complexitatea si diversitatea domeniilor de activitate pe care le abordeaza, prin profesionalismul reprezentantilor sai, Romani CRISS detine, intre partenerii MAE din societatea civila, un loc deosebit”.

Plangeri depuse la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii privind incalcarea drepturilor omului:

Atingerea demnitatii umane – ziarul Atac

In data de 25.01.2007, ziarul “Atac” publica un articol de presa, cu titlul “**Radacinile mamei lui Ungureanu**”, semnat de catre Petre Niteanu, care avea drept subiect actiunea Ministrului Afacerilor Externe de atunci, dl. Razvan Ungureanu, de a promova Romania in strainatate printr-un taraf de lautari romi.

Autorul articolului se intreaba, in partea de inceput: *„ce impresie are acum belgianul, finlandezul sau elvetianul cand afisul Romaniei de promovare a imaginii „folclorului“ romanesc va fi lipit in capitalele Europei. Sus, in*

---

1 <http://www.damianandbrothers.ro>

coltul din dreapta al afisului, functionarii ministerului au scris, cu litere de o schioapa, in limba engleza: „Back to the roots“. In engleza mea de balta ar insemna „Inapoi la radacini“. Ale cui radacini? Ale lui Ungureanu? Ale mele? Ale cui? Bunicul meu nu avea nici mustata de genul ala, nici palarie cu boruri labartate”. Astfel, se creaza o atmosfera degradanta, umilitoare cat si ofensatoare la adresa romilor. Autorul se refera la minoritatea roma ca la “ramificatia lautareasca, mustacioasa si cu fuste multe”. In acelasi timp, autorul sustine superioritatea culturala a etnicilor romani fata de cei romi, aratand ca radacinile lui Iorga, Eminescu si Blaga nu pot fi comune cu ale lui Sile the Philosopher, Mariana Bidon sau Traian Vjelie, ultimii fiind prezentati in mod peiorativ, ca exponente ale culturii si istoriei romilor.

In paginile aceleiasi ziar, au aparut afirmatii ale unor lideri de opinie cu privire la evenimentul in cauza, afirmatii ce denota o gandire similara cu cea a autorului articolului.

Romani CRISS a sesizat Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii in data de 2 februarie 2007 cu privire la publicarea articolului “Radacinile mamei lui Ungureanu”, articol care promoveaza un comportament care vizeaza atingerea demnitatii si crearea unei atmosfere degradante, umilitoare si ofensatoare indreptate impotriva minoritatii romilor.

Separare in scoala pe criterii etnice - Caz Dumbraveni

In data de 8.10.2006, in cadrul emisiunii „Rom european”, difuzata de postul TVR 1, la ora 11h00, a fost semnalat un caz din localitatea Dumbraveni, judetul Sibiu, in care copiii romi sunt mutati de la Liceul Teoretic cu clasele I-XII la scoala speciala din aceeaasi localitate.

Drept urmare, Romani CRISS a realizat, in perioada 07-08 noiembrie 2006, o vizita de documentare in vederea strangerilor de probe si a stabilirii daca este sau nu un caz de tratament diferentiat aplicat elevilor de etnie roma.

In data de 08 noiembrie 2006, Romani CRISS a avut o prima intalnire cu directorul scolii speciale. In cadrul acestei intalniri, s-a discutat despre metodele si motivele mutarii copiilor romi de la liceu la scoala speciala, fiind vizitate si clasele in care invata copiii romi mutati de la Liceul teoretic. Din discutiile cu directorul scolii a reiesit faptul ca acei copii, care raman repetenti 2-3 ani la Liceul Teoretic cu clasele I-XII, sunt testati de o comisie infiintata de catre Inspectoratul Scolar Judetean Sibiu. In urma testarii, comisia hotaraste daca elevii au probleme de sanatate mintala si, totodata, decide mutarea copiilor la scoala speciala, eliberandu-se certificate din care reiese faptul ca sunt copii cu cerinte educationale speciale.

In urma politicii duse de catre autoritatile locale s-a ajuns in situatia in care cel putin 90% dintre copiii care frecventeaza scoala speciala sunt de etnie roma si ajung la aceasta scoala deoarece au ramas repetenti si nu pentru ca ar fi elevi cu nevoi speciale.

Din discutiile cu copiii de etnie roma, care frecventeaza sau au frecventat Liceul Teoretic cu clasele I-XII, dar si cu parintii acestora, a reiesit faptul ca profesorii trateaza diferentiat elevii de etnie roma fata de cei majoritari, in sensul ca elevii de etnie roma sunt pusi in ultimele banci si nu beneficiaza de atentie din partea acestora, lasandu-i repetenti, pentru ca ulterior sa fie transferati la scoala speciala.

In data de 25.01.2007, Romani CRISS a depus o sesizare la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii privind tratamentul diferentiat aplicat elevilor de etnie roma, prin separarea acestora fata de majoritari in I-VII si, respectiv mutarea lor de la Liceul Teoretic din localitate la Scoala Speciala.

Cazuri de segregare scolara in judetele Dolj si Neamt

In data de 07.02.2007, Romani CRISS a depus plangere la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii privind o situatie de discriminare la Grupul Scolar Auto cu clasele I-XII, localitatea Craiova, jud. Dolj, unde se aplica un tratament diferentiat elevilor de etnie roma, prin separarea acestora, la clasele a III-a, a IV-a si a VI-a fata de majoritari. Un alt caz in care Romani CRISS a intervenit prin a sesiza CNCD-ul se refera la existenta unei situatii de segregare a elevilor romi din clasele I, a III-a si a IV-a, din scoala nr 19, localitatea Craiova, Jud. Dolj.

Documentarea primului caz, realizata de Romani CRISS, in parteneriat cu Asociatia Tinerilor Romi, Amaro Suno, semnaleaza faptul ca, dintr-un numar de 1187 de elevi, 217 sunt de etnie roma. Secretariatul scolii a eliberat un centralizator cu repartizarea elevilor pe clase, din care reiese faptul ca, la clasele a III-a, a IV-a si a VI-a elevii romi sunt separati de elevii majoritari. Motivatia oferita de catre directorul scolii, B.G., a fost ca parintii romi isi inscriu copiii prea tarziu, ceea ce determina formarea de clase unde invata numai elevi de etnie roma.

Declaratiile parintilor elevilor de etnie roma indica faptul ca elevii sunt agresati de cadrele didactice din cauza faptului ca acestia nu aduc diferite sume de bani pentru a se cumpara diverse (obiecte de mobilier sau perdele). Calitatea invatamantului la clasele unde invata doar elevi romi este scazuta, cadrele didactice nedandu-si interes, dupa cum afirma parintii elevilor romi.

Al doilea caz, de la scoala nr.19, este similar, secretara scolii invocand acelasi motiv pentru a explica formarea claselor in care invata doar elevi romi.

Un alt caz de segregare a fost semnalat in cadrul Liceului cu Program Sportiv Roman, judetul Neamt, Sectia cu clasele I-VIII, nr 3. Romani CRISS a sesizat Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii cu privire la acest caz, in data de 16.03.2007.

Ingradirea accesului la locuri publice – Bucuresti

Intre SC Vogue Trading Company SRL si Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala- Universitatea Bucuresti a fost incheiat un contract de prestari servicii, avand ca obiect „punerea la dispozitia beneficiarului a spatiului [...] reprezentat de discoteca R 2 EXCESS CLUB”. Obiectul contractului trebuia indeplinit in data de 6 decembrie 2006, cu ocazia organizarii, de catre Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala- Universitatea Bucuresti si Asociatia Studentilor Sociologi si Asistenti Sociali, a Balului Bobocilor.

Unui numar de trei tineri de etnie roma, studenti ai Facultatii de Sociologie si Asistenta Sociala – Universitatea Bucuresti, le-a fost ingradit accesul in discoteca in seara de 6 decembrie 2006, de catre bodyguardii de la intrare, in ciuda faptului ca tinerii erau in posesia biletelor de acces la evenimentul organizat de institutia de invatamant unde erau, de altfel, studenti. Bodyguardii au invocat „dreptul” de a-si selecta clientela. In urma acestui refuz, unul dintre tineri a solicitat interventia unui echipaj de politie. Tinerii au depus plangere cu privire la incidentul petrecut la discoteca R 2, fiind dusi la sediul sectiei de politie, unde li s-au luat datele personale. Ulterior, au fost adusi la discoteca R 2, fiindu-le permis, in cele din urma, accesul in incinta clubului.

Romani CRISS a depus plangere catre Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, privind refuzarea accesului celor 3 tineri de etnie roma la serviciile oferite de discoteca din complexul studentesc Regie.

Romani CRISS a semnat protocol de colaborare cu Institutul National al Magistraturii

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, Institutul National al Magistraturii, Centrul de Resurse Juridice si Romani CRISS au incheiat, la inceputul lunii februarie, un protocol care are ca obiect organizarea a patru seminarii de pregatire profesionala continua cu privire la aspecte legale in materia prevenirii si combaterii tuturor formelor de discriminare. Semnarea acestui protocol a fost determinata de punctele comune dintre cele patru organisme, dar si de domeniile de activitate comune.

Conceptul de discriminare si legislatia cu privire la aceasta sunt putin cunoscute. Este absolut necesar ca organele judecatoresti sa fie in cunostinta de cauza in acest domeniu, cazurile de discriminare fiind deseori intalnite. Frecvent, magistratii sunt pusi in situatia de a lucra in cazuri de discriminare fara a o distinge.

Organizarea celor patru seminarii va contribui la o formare de calitate a magistratilor si, implicit, la o cunoastere aprofundata a legislatiei antidiscriminare.

Primul seminar pentru magistrati

Intre 20-23 martie 2007 a avut loc, conform protocolului semnat intre Institutul National al Magistraturii, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, Centru de Resurse Juridice si Romani CRISS, primul curs de formare pentru magistrati.

Acesta a cuprins sesiuni cu privire la diferentele dintre discriminarea directa si cea indirecta. A fost discutata si aplicarea jurisprudentei CEDO in materia nediscriminarii. Participantilor le-au fost prezentate atat legislatia internationala, cat si cea interna. Romani CRISS a subliniat rolul societatii civile in combaterea discriminarii.

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii a prezentat procedura de solutionare a petitiilor precum si o sesiune referitoare la conflicte pozitive de competenta in materia combaterii discriminarii in legislatia romaneasca.

Atelier de lucru pentru avocati de drepturile omului

In cadrul proiectului “*Infintarea si dezvoltarea unei retele de avocati de drepturile omului*”, Romani CRISS a desfasurat in perioada 9-11 martie 2007 un atelier de lucru, care s-a axat pe teme precum: analizarea cazurilor de incalcare a drepturilor omului; discutii despre strategii de litigare; relatia dintre reseaua de avocati de drepturile omului si reseaua de monitori locali de drepturile omului; perspective ale retelei de avocati de drepturile omului.

Discutiile s-au concentrat pe analiza cazurilor in care Romani CRISS a intervenit, in domenii precum accesul la locurile publice, locuinte, abuzuri ale politiei si combaterea extremismului. Majoritatea cazurilor aduse in discutie au fost reprezentate in instanta de catre avocati din cadrul retelei. Atelierul a avut rolul de a creste capacitatea retelei de avocati infiintate prin a oferi avocailor oportunitatea sa discute pe baza experientei lor practice.

Reteaua de avocati formata in cadrul proiectului este alcatuita din 18 avocati din judetele Mures, Constanta, Iasi, Bucuresti, Timis, Dolj, Cluj, Galati si Bihor, stabilind o legatura directa la nivelul acestor judete pentru litigare in cazurile de discriminare, abuz sau violenta impotriva romilor.

Proiectul Legii invatamantului preuniversitar

Ministerul Educatiei si Cercetarii a facut public, in data de 13 februarie 2007, proiectul Legii invatamantului preuniversitar. Ministrul Mihail Hardau a anuntat ca toate legile care vizeaza invatamantul vor fi dezbatute public, “atat cu sindicatele, cat si cu responsabilii cu educatia ai fiecarui partid, societatea civila, intrucat mai mult de jumatate din populatia Romaniei asteapta aceste legi”.

Romani CRISS a elaborat un set de comentarii la proiectul de lege al invatamantului preuniversitar, care a fost transmis catre Ministerul Educatiei si Cercetarii.

Astfel, la articolul 5 alin (1), care garanteaza drepturile egale “de acces la toate nivelurile si formele de invatamant, indiferent de conditia sociala si materiala, de sex, rasa, nationalitate, apartenenta politica sau religioasa”, a fost propusa introducerea mai multor criterii, dupa cum urmeaza: “rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, sex, orientare sexuala, varsta, handicap, boala cronica necontagioasa, infectare HIV, apartenenta la o categorie defavorizata”. In nota de fundamentare au fost mentionate prevederi ale Ordonantei nr 137/2000 pentru prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, ale Conventiei Europene a Drepturilor Omului si ale Constitutiei Romaniei.

A fost propusa introducerea unor noi alienate, in cadrul acestui articol, cu privire la segregare. S-a fundamentat aceasta propunere prin Notificarea nr. 29323 a Ministerului Educatiei si Cercetarii, care interzice segregarea copiilor romi in sistemul de invatamant.

O alta propunere Romani CRISS se refera la specificarea, in alineatul 2 al Articolului 5, ca “Statul promoveaza principiile invatamantului **laic**”.

Romani CRISS a mai propus introducerea unui alineat care sa asigure accesul egal la dotari si infrastructura scolara “prin suplimentarea de fonduri pentru investitii si dezvoltare scolara in comunitatile sarace, unde prin contributiile bugetului local astfel de investitii nu se pot realiza”.

In cadrul proiectului de lege al invatamantului preuniversitar este inclusa religia in planurile cadru ale invatamantului obligatoriu. Romani CRISS propune ca planurile cadru ale invatamantului sa “poata” include religia ca invatamant.

Instructiune privind desegregarea etnica in educatie

Romani CRISS a elaborat si transmis o propunere in vederea adoptarii de catre Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii a unei instructiuni referitoare la desegregarea etnica a sistemului de invatamant.

Propunerea cuprinde 5 articole, primul articol definind notiunea de segregare. Romani CRISS a propus ca al doilea articol sa faca referire la institutiile obligate sa previna si sa inlature fenomenul segregarii etnice in sistemul de invatamant. Propunerea cuprinde si un articol care interzice persoanelor fizice si juridice sa sustina actiuni care pot avea ca efect segregarea pe criterii etnice in invatamant. Articolul 4 din propunerea de instructiune reprezinta sanctiunea si face referire la O.G. nr 137/2000, privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, cu modificarile si completarile ulterioare.

Curs de lobby si advocacy pentru organizatii de romi la nivel local

In perioada 8-11 martie 2007, a fost organizat de catre Romani CRISS cursul de formare in materie de lobby si advocacy pentru organizatii rome locale de drepturile omului. Cursul s-a desfasurat in cadrul proiectului „Capacitarea a sase organizatii din plan local in vederea combaterii rasismului si discriminarii romilor”, proiect implementat de Romani CRISS, cu sprijinul financiar al Ambasadei Olandei.

Obiectivul training-ului a fost de a forma organizatiile rome locale cu privire la activitatile de lobby si advocacy. La curs au participat reprezentanti ai unui numar de 14 organizatii din plan local. S-au discutat aspecte legate de definirea conceptului de advocacy, de activitatea pe care o implica, despre planificarea strategica, precum si de crearea unei strategii de actiune de advocacy. Participantilor le-au fost prezentate si tipurile de actiuni de advocacy si tehnicile de campanie.

Una dintre sesiuni, cea cu privire la autoritatile publice si experienta lor in relatia cu societatea civila, a fost sustinuta de catre un reprezentant al Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii.

Sase organizatii din plan local au fost selectate cu scopul de a li se acorda suport tehnic, dar si de a fi capacitate prin formare teoretica. In principal, organizatiile vor fi sprijinite in a aplica efectiv aspectele teoretice ale cursului, in elaborarea unei strategii de advocacy in lucrul cu autoritatile.

Memorandum privind asigurarea accesului copiilor si tinerilor romi la un invatamant de calitate

Ministerul Educatiei si Cercetarii, Agentia Nationala pentru Romi, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, OSCE/ODIHR, impreuna cu grupul de lucru al organizatiilor neguvernamentale, Centrul Rromilor „Amare Rromentza”, Institutul Intercultural Timisoara, Romani CRISS, Salvati Copiii, Centrul Regional PER, Ovidiu Rom si reprezentat prin Centrul Rromilor „Amare Rromentza”, Salvati Copiii, Romani CRISS, au semnat in luna februarie 2007, un memorandum de cooperare privind asigurarea accesului copiilor si tinerilor romi din Romania la un invatamant de calitate prin desegregarea scolara si promovarea educatiei pentru identitate.

Partile semnatare se obliga, prin Memorandum, sa elaboreze o strategie privind desegregarea in sistemul de invatamant. In termen de sase luni de la semnarea Memorandumului, partile vor elabora instrumente pentru implementarea de planuri de desegregare si vor monitoriza procesul desegregarii.

Iata cateva dintre obligatiile partilor semnatare:

- Ministerul Educatiei si Cercetarii se obliga sa promoveze o politica de cultivare a identitatii etnice a romilor si de educatie interculturala. Pentru acest scop, se vor introduce in curriculum elemente privind diversitatea culturala.
- Agentia Nationala pentru Romi va elabora si finaliza, in parteneriat cu MEC si in urma consultarii cu organizatiile neguvernamentale, Planul National de Actiune privind domeniul Educatie al Deceniului de Incluziune a Romilor 2005-2015.
- Sarcinile care revin Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii privesc cazurile de segregare identificate in scoli. CNCN va semnala MEC si va aplica sanctiuni in cazul in care planurile de desegregare nu vor fi implementate. In plus, CNCN va investiga si va sanctiona faptele de discriminare in sistemul de invatamant. Vor fi realizate campanii de informare privind discriminarea in unitatile de invatamant.
- Grupul de lucru are ca scop elaborarea, implementarea si monitorizarea politicilor educationale care sa asigure indeplinirea obiectivelor enuntate in memorandum.

Activitatile din cadrul Memorandumului au inceput deja prin initierea elaborarii ordinului si a unei metodologii privind desegregarea in educatie.

Memorandumul a fost semnat pentru perioada februarie 2007 - ianurie 2008.

Romii ii cheama pe jurnalisti la judecata

“Ne-am saturat! Imaginea romilor promovata in presa romaneasca ne determina sa chemam in **stabor** (judecata informala) comunitatea jurnalistilor. Cerere de chemare in judecata: jurnalistii sunt subiectivi, influentati politic, superficiali - nu sunt obiectivi in relatarile despre minoritatea noastra si renunta la principiile codului deontologic in favoarea cresterii vanzarilor. Noi, romii, ii acuzam pe jurnalisti de perpetuare de stereotipuri si neprofesionalism. Presumptia de nevinovatie este valida, iar juratii din stabor sunt cei care vor stabili verdictul”. Astfel incepea invitatia/ citatia organizatiei Romani CRISS si a Agentiei de Monitorizare a Presei, care au organizat, in data de 2 martie 2007, intalnirea: “Romii in presa romaneasca - stereotipuri sau realitate?”

Dezbaterea a incercat sa faciliteze dialogul dintre societatea civica a romilor si jurnalisti si s-a bucurat de participarea unei bune parti a mass mediei din Bucuresti si unii dintre cei mai cunoscuti reprezentanti ai societatii civile rome. Participantii au considerat ingrijorator faptul ca articole din Romania Mare si Noua Dreapta pot fi deseori comparate cu articole din Academia Catavencu sau Dilema Veche, in special daca tema acestora este legata de cetatenii romani romi.

Una dintre concluziile intalnirii a fost ca efortul intelectual risipit in atitudini defensive care incearca sa justifice sau sa nege discriminarea ar trebui redirectionat in eforturi de a educa opinia publica romana impotriva rasismului si xenofobiei.

Dezbaterea a avut loc in cadrul proiectului “Pasi spre Toleranta”, finantat de Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.

Campanie de informare in educatie pentru copiii si tinerii romi

In perioada 30-31 martie 2007, Romani Criss a desfasurat o intalnire de lucru cu consilierii din birourile de informare si consiliere ce a avut ca tema: „Modalitati de lucru in activitatea de informare si consiliere”. Obiectivele intalnirii au fost identificarea solutiilor de imbunatatire a participarii scolare a copiilor romi; planificarea activitatilor consilierilor din birourile de informare si consiliere, dar si a campaniei cu privire la

masurile afirmative din educatie pentru copiii romi. La intalnire au participat reprezentanti ai organizatiilor locale rome, mediatori scolari, precum si metodisti romi.

Desi initial s-au infiintat 11 centre de consiliere si informare in 10 judete ale tarii, Romani CRISS a marit numarul acestora la 15, si in prezent sunt active 15 centre. Rolul consilierilor din cadrul centrelor este de a informa despre metodologia pentru aplicarea pe locurile alocate romilor in anul scolar 2006/2007, de a acorda consultanta si de a asista elevii in vederea facilitarii accesului acestora la masurile afirmative din educatie.

Evenimentul este parte a proiectului *“Nevoie de calitate si egalitate in educatie”*, implementat de Romani CRISS in parteneriat cu Centrul Romilor „Amare Romentza” si Ministerul Educatiei si Cercetarii si finantat de Roma Education Fund – Budapesta. In cadrul aceluiasi proiect s-a realizat si un spot radio prin care tinerii sunt informati de masurile afirmative din sistemul educational romanesc. Spotul radio a fost aprobat de Consiliul National al Audio-vizualului, urmand a fi difuzat de posturile de radio nationale si locale pe parcursul campaniei de informare. Cu aceasta ocazie, solicitam sprijinul tuturor care pot promova difuzarea spotului la posturile de radio.

Exceptand spotul radio, campania de informare cu privire la locurile alocate romilor la nivel liceal si universitar include vizite de informare in 25 de scoli din Bucuresti, cat si vizitele de informare realizate de consilieri in scolile si comunitatile din judetele in care activeaza. In cadrul campaniei sunt distribuite 5000 de materiale: afise, pliante, fluturasi.

Descentralizarea si activitatea de mediere sanitara

Analizand planul de descentralizare a serviciilor propus de Ministerul Sanatatii, Romani CRISS considera ca trecerea programului de mediere sanitara in subordinea autoritatii locale va fi un pas inapoi. Membrii Comisiei Ministeriale pentru Romi din cadrul Ministerului Sanatatii Publice (CMR-MSP) vor avea un rol foarte important in identificarea unei solutii optime ca programul de mediere sanitara sa isi pastreze specificul si sa ramana in administrarea MSP.

In perioada ianuarie-martie, Romani CRISS a redactat si transmis o adresa catre Presedintele CMR-MSP si, totodata, secretariatului general al Ministerului Sanatatii Publice prin care si-a exprimat ingrijorarea cu privire la strategia de descentralizare in contextul continuarii programului de mediere sanitara. Solutiile propuse de Romani CRISS - Centrul Romilor pentru Interventie Sociala si Studii sunt:

- Mediatoarele sanitare sa devina angajatele unitatii spitalicesti din zona in care isi desfasoara activitatea. Astfel s-ar rezolva si problema legata de statutul mediatorilor sanitari. Daca din punct de vedere al salarizarii mediatorul sanitar este asimilat cu functia de instructor de educatie, trebuie identificata posibilitatea ca mediatorul sa fie incadrat in organigrama spitalului, eventual pe o pozitie similara. In acest fel, mediatorul sanitar isi poate castiga si statutul de angajat pe o perioada nedeterminata si ramane in permanenta comunicare cu Autoritatea de Sanatate Publica.
- Programul de mediere sanitara sa devina un program de interes national si sa ramana in administrarea Ministerului Sanatatii Publice. Astfel MSP ar continua procesul de imbunatatire a situatiei sanitare a romilor in conformitate cu HG 522/2006, strategia de imbunatatire a situatiei romilor.

De asemenea, in data de 28.02.2007 a avut loc sedinta Comisiei Ministeriale pentru Romi a Ministerului Sanatatii Publice. Principalele discutii au vizat locul si finantarea mediatorilor sanitari romi in cadrul Programelor nationale de sanatate pentru anul 2007. A fost propusa si stabilita o intalnire de lucru privind Normele tehnice de aplicare a Programelor nationale de sanatate in ceea ce priveste mediatorul sanitar rom. O alta propunere a fost ca programul national sa fie monitorizat de o unitate de management, atat la nivel central, cat si la nivel local.

Romani CRISS va lucra la elaborarea Standardului ocupational privind mediatorul sanitar rom.

Curs de formare cu privire la combaterea segregării în educație

În perioada septembrie 2006 – iunie 2007 Romani CRISS desfășoară proiectul „Educație fără segregare pentru copiii romi”, finanțat de UNICEF. În cadrul acestui proiect Romani CRISS a implementat la sfârșitul lunii ianuarie 2007, cursul de formare privind combaterea segregării în educație. La curs au participat reprezentanți ai Inspectoratelor Școlare Județene, experți din cadrul prefecturilor, precum și reprezentanți ai unor organizații locale române.

Cursul de formare s-a axat, inițial, pe discuții privind dreptul la educație și noțiunile subsidiare acestuia. Discuția privind segregarea în educație a cuprins definirea acestui fenomen, tipurile existente de segregare, precum și tehnici de monitorizare a segregării. O sesiune deosebit de importantă, în cadrul cursului, a fost cea privind strategiile de eradicare a segregării.

Romani CRISS colaborează cu 5 organizații locale din 5 județe, în vederea realizării unor planuri locale de acțiune de desegregare. Cursul de formare a fost, astfel, o primă etapă pentru elaborarea și implementarea acestor planuri.

Publicații Romani CRISS

- **“Protecția legală împotriva discriminării și politicile publice față de romi”**

Pornind de la un citat din Martin Luther King² și de la constatarea că, în ciuda progreselor extreme de importante în domeniul legislației anti-discriminare, nu a fost semnalată o îmbunătățire în ceea ce privește atitudinile reprezentanților instituțiilor față de romi, raportul “Protecția legală împotriva discriminării și politicile publice față de romi” tratează cadrul legal privind protecția împotriva discriminării (sistemul ONU, al Consiliului European, dar și cel românesc), Inițiativele guvernamentale și interguvernamentale pentru îmbunătățirea situației romilor (la nivel național și internațional), pe care le analizează și Rapoartele internaționale privind România.

Iată un paragraf din Cuvânt înainte, scris de av. Dezideriu Gergely: „Raportul are aderență, cu siguranță, în rândul practicienilor de drept însă, în același timp, se adresează actorilor care pot genera politici publice. Particularitatea sa este dată de abordarea care, de altfel, caracterizează două puncte de vedere aparent opuse, care în practică se întrepătrund: pe de o parte cel care identifică problema romilor ca fiind preponderent socială cu nuanțe economico-educative și sanitare, cu o oarecare tentă de excludere socială și cel care argumentează lipsa accesului sau blocajul la drepturi fundamentale al persoanelor aparținând minorității romilor.”

Acest Raport este parte componentă a proiectului implementat de Romani CRISS, „TRAILER: Acțiuni Transnaționale de Dezvoltare de politici și/sau Replici Legale în Lupta împotriva Discriminării bazate pe origine rasială sau Etnică, religie sau Credință, Dizabilități, Vârsta și Orientare sexuală” – finanțat de Comisia Europeană și implementat de European Dialogue din Marea Britanie, în parteneriat cu Romani CRISS, Romani Baht din Bulgaria, Pavee Point din Irlanda, Centrul pentru Drepturi Civile și Drepturile Omului din Slovacia.

---

² “Sunt cei care îi întreabă pe adepții drepturilor civile: Când veți fi mulțumiți? Nu vom fi niciodată mulțumiți cât timp trupurile noastre, obosite după o călătorie, nu pot să se odihnească în motelurile de pe autostradă sau în hotelurile din orașe. Nu putem fi mulțumiți cât timp populația de culoare are dreptul la mișcare atâta vreme cât se mută dintr-un ghetou mai mic într-unul mai mare. Nu putem fi mulțumiți vreodată cât timp un negru din Mississippi nu poate vota și un negru din New York crede că nu are de ce să voteze. Nu, nu, nu suntem mulțumiți și nu vom fi mulțumiți decât atunci când justiția va curge în valuri și dreptatea va fi precum un curent puternic” (trad. neoficială Romani CRISS).” Martin Luther King “I Have a Dream - Address at March on Washington, August 28, 1963. Washington, D.C.

- **„Ghidul de promovare si aparare a drepturilor omului”**

In cadrul proiectului “Romii si mass media”, Romani CRISS a elaborat Ghidul de promovare si aparare a drepturilor omului. Acesta se adreseaza jurnalistilor si reprezentantilor institutiilor publice, constituind un element de sprijin pentru respectarea deontologiei profesionale. Un alt grup tinta il reprezinta si cei care militeaza pentru apararea drepturilor celor expusi discriminarii.

Materialul cuprinde patru capitole. Primul prezinta modul în care este reflectata problematica drepturilor omului în mass-media si principii care trebuiesc respectate de catre jurnalisti pentru a evita discriminarea. Al doilea capitol detaliaza modul în care sunt abordate libertatea de expresie si dreptul la libertatea personala în legislatia romaneasca, încercand sa raspunda daca pot fi aplicate altfel de sanctiuni decat în cadrul unor procese civile, pastrandu-se proportionalitatea. În cel de-al treilea capitol sunt expuse cadrele legislative prin care sistemele internationale de referinta, ONU si CE, si cel romanesc ofera protectie împotriva discriminarii. Ultima parte completeaza informatiile cu privire la structura sistemul romanesc, prezentand, într-un mod concis, actori si instrumente legale, utile în cazul celor expusi actiunilor de discriminare.

Ghidul va fi distribuit in cadrul a 5 seminarii pentru jurnalisti si pentru reprezentanti ai institutiilor publice, unui numar de aproximativ 125 de persoane.

- **„Sastipen”**

Departamentul Sanatate al Romani CRISS distribuie trimestrial revista „Sastipen” (sanatate in limba Romania). Primul numar al acestui an va fi distribuit mediatoarelor sanitare din tara, Autoritatilor de Sanatate Publica, precum si organizatiilor non-guvernamentale. Acesta cuprinde informatii despre descentralizare si despre programele de mediere in procesul descentralizarii, incluzand si un interviu cu dr. Hanna Dobronauteanu, consilierul Ministrului Sanatatii pe problemele romilor. Articolele din revista prezinta dreptul la informare - Legea 544/2001, ofera informatii despre sedintele Comisiei Ministeriale pentru Romi din cadrul Ministerului Sanatatii Publice sau alcatuiesc portretul mediatoarelor sanitare, prin prezentarea unei zile din viata acestora, din judetul Ialomita. Din cuprinsul acestui numar mentionam si un articol cu dna Nicoleta Bitu, Senior Policy Consultant la OSI Joint Romani Women Initiative, despre mediatore, romi, gen, femeia roma.

- **Raport anual**

Romani CRISS a elaborat raportul anual 2006, reprezentand o abordare integrata a activitatilor intreprinse de catre departamentele organizatiei, din aceasta perioada, precizand despre asistenta juridica acordata în cazuri care privesc conduita reprezentantilor statului cu atributii în aplicarea legii, dreptul la educatie, dreptul la locuire, limitarea accesului in locuri publice pe criteriu etnic, rasismului in mass-media si extremismul, despre activitatile pentru imbunatatirea accesului copiilor si tinerilor romi la educatie de calitate si combaterea segregarii in educatie, despre dreptul la sanatate, dar si despre inter-relationarea dintre departamentele Romani CRISS, exemplificand prin activitatile proiectului „Incredere si respect intre cetatenii din localitatea Hadareni”, implementat in parteneriat cu Primaria Chetani, Grupul de Initiativa din localitatea Hadareni, comuna Chetani, judetul Mures si Liga Pro Europa.

Raportul include si reflectarea organizatiei in mass media si rapoartele internationale (in raportul de tara pentru anul 2005 privind respectarea drepturilor omului in Romania, raport elaborat de catre Departamentul de Stat al SUA, Romani CRISS apare mentionata de 6 ori, iar in raportul pentru anul 2006, de 19 ori).

Masa rotunda „Crime motivate rasial”

In contextul in care OSCE/ ODIHR sprijina activitatile de capacitate a societatii civile, in data de 16 martie 2007, la Londra, a avut loc masa rotunda cu tema „Crime motivate rasial”. Masa rotunda a contribuit la scopul de a promova cooperarea cu societatea civila la nivel local, regional si national, pentru a spori resursele acesteia si nivelul de cunostinte si al reprezentativitatii, in vederea imbunatatirii impactului activitatilor acesteia.

Scopul specific al intalnirii a fost construirea capacitatii societatii civile, in vederea dezvoltarii unei curicule de training care sa se adreseze crimei motivate rasial. Astfel, s-a agreat asupra unui outline al curiculei, s-au colectat sugestii pentru dezvoltarea unei curicule si s-a stabilit formatul unor module.

La intalnire au participat reprezentanti ai unui numar de 13 ONG-uri, printre care si Romani CRISS, alaturi de ONG-uri din Rusia, Ucraina, Serbia, Georgia, Germania, Letonia, Olanda, Marea Britanie, si Spania, precum si reprezentanti ai OSCE/ ODIHR.

Stiri pe scurt:

- In perioada ianuarie 2007-aprilie 2007, Romani CRISS a format un numar de 59 de mediatore sanitare, in judetele Bistrita-Nasaud, Bacau, Dolj, Sibiu si in Bucuresti.
- Romani CRISS a semnat un parteneriat de colaborare cu Comitetul Catolic impotriva Foamei si pentru Dezvoltare (CCFD) – Paris. CCFD este una dintre organizatiile care au sprijinit, inca de la inceput, proiectul mediatorului sanitar si care, in acest an, a initiat un proiect de trei ani de zile de imbunatatire a programului de mediere sanitara in Romania, in parteneriat cu Romani CRISS.
- Romani CRISS face parte dintr-un grup de lucru, in calitate de partener al Casei Nationale de Asigurari de Sanatate. Grupul de lucru va elabora un plan de actiune in vederea imbunatatirii accesului romilor la serviciile de sanatate.
- In perioada 2-5 mai, respectiv 3-6 mai, Romani CRISS organizeaza cursul “Dreptul la sanatate si mediatorul sanitar”, in localitatea Constanta. La curs vor participa mediatorele sanitare din urmatoarele judete: Giurgiu, Calarasi, Constanta, Gorj, Timis, Iasi. Cursul se desfasoara in cadrul proiectului “*Oportunitati egale in accesul la dreptul la sanatate*”, finantat de catre Institutul pentru o Societate deschisa (Open Society Institute), Programul de Sanatate Publica - New York.
- Pe data de 23 aprilie 2007, a avut loc dezbateri „Stereotipuri cu privire la romi” cu peste 80 de studenti din cadrul Academiei de Politie „A.I.Cuza”. Studentii au aflat despre stereotip, prejudecata, repere din istoria romilor din Romania, discriminare. Intalnirea a aratat ca acest tip de eveniment este necesar si ca este nevoie de mai multe dezbateri, fiind un subiect de care studentii s-au aratat foarte interesati. Dezbateri a fost organizata ca parte a proiectului “Pasi spre Toleranta”, finantat de Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.

Nota. Documentele mentionate in newsletter sunt disponibile pe site-ul Romani CRISS, www.romanicriss.org sau pot fi solicitate prin email la: cezara@romanicriss.org.